

Okuma Anlama / Başlık-Konu-Ana Fikir

SUYUN VERDİĞİ DERS

Zamanın birinde Ateş ve Su her ne kadar birbirlerine çok zıt olsalar da arkadaş olmuşlar. Ateş her gün oyun oynamak için ormandaki kozalakları yakıyor tam orman tutuşacakken Su imdada yetişiyormuş. Ateşin yaktığı kozalakları şefkatle kucaklıyor, ağaçlara teselli veriyormuş. Arkadaşının bir gün zararlı oyunlardan vazgeçeceğini söyleyerek onları yatıştırıyormuş. Ateş, Su'yun bu oyununa kızmasına bir anlam veremiyor, "İki kozalaktan ne olacak? Oyun oynuyorum." deyip gülüp geçiyormuş.

Su, bir gün hiç söndüremeyeceği bir yangının çıkmasından korkuyormuş. Ateş'e bir ders vermeyi planlamış. Ateş'i oyun oynamaya çağırmış. Kovalamaca oynamaya başlamışlar. Su kaçtıkça Ateş kovalıyormuş. Yolun sonunda her tarafı denizle çevrili bir kayalığa kaçmış Su. Ateş de onu takip etmiş. Ateş adaya zıplayınca deniz kayalığı karadan iyice uzaklaştırıp Ateş'in zıplamayacağı yere götürmüştü. Ateş yalnız kalmış, seslenmiş ama Su'ya bir türlü ulaşamamış. Yakacak bir tek ot bile yokmuş kayalıkta, çaresiz sönmeye başlamış. Sabah olana kadar Su'yu beklemiş. Su arkadaşını çaresiz görünce Deniz'e seslenmiş. Deniz kayalıkları tekrar karaya yaklaştırmış. Ateş arkadaşı Su'yun yanına zıplamış.

Ateş bu olaydan sonra kimseyi sadece oyun olsun diye tutuşturmamış, yalnız kalacağını düşünerek hiçbir canlıya zarar vermemiş.

Aşağıda verilen soruları metne göre cevaplayalım.

1. Ateş oyun oynamak için NE yakıyor?
.....
2. Su Ateş'e NEDEN kızıyor?
.....
3. Ateş ve Su kovalamaca oynarlarken Su NEREYE kaçıyor?
.....
4. Su NE ZAMAN karşıdaki kıyıda belirmiş?
.....
5. KİM aldığı dersten sonra sadece oyun olsun diye kimseyi tutuşturmamış?
.....
6. Ateş adada NASIL yalnız kalıyor?
.....

7. Okuduğumuz masalın öğelerini uygun yerlere yazalım.

8. Aşağıda verilen cümlelerden seçeneklerde verilen hangi sonuç çıkarılamaz? İşaretleyerek gösterelim.

"Ünlü ressam son yaptığı tabloyu bin liraya satıyormuş."

- Ressamın son tablosu bin liraymış.
- Ressam tablosunu çok pahalıya satıyormuş.
- Ressam ünlü biriymiş.

"Zeynep çok çalıştığı sınavdan düşük not alınca üzüldü."

- Zeynep sınava çok çalışmış.
- Zeynep sınavdan düşük not almış.
- Üzüntüden ağlamış.

"Aysun şımarık yetiştiği için her gördüğünü istiyordu."

- Aysun'u ailesi şımarık yetiştirmiş.
- Aysun her gördüğünü istiyormuş.
- Aysun şımarık biriymiş.

"Çocuğun boyu kısa olduğu için dolaptaki tabaklara ulaşamıyor."

- Çocuk dolaptaki tabaklara ulaşamıyor.
- Çocuk dolaptaki tabakları alırken kırmış.
- Çocuğun boyu kısaymış.

9. Aşağıda verilen cümlelerden çıkarılabilecek üç yargı belirleyip işaretli yerlere yazalım.

"Çocuk eşyalarını düzgün kullanmadığı için annesi ona kızdı."

-
-
-

"Soğuktan donmak üzere olan Kibritçi kız'a kimse yardım etmedi."

-
-
-

Okuma Anlama

FUTBOL DERGİSİ

Batuhan hem derslerinde hem de hayatında çok düzenli bir çocuktur, verilen her ödevi büyük-küçük, önemli-önemsiz demeden aynı titizlikle yapardı. Arkadaşlarından da aynı hassasiyeti göstermelerini beklerdi. Evde tüm şartlar hazır. Ailesi Batuhan'ın üzerine titrer, bir dediğini iki etmezlerdi. Batuhan'ın çalışmamak için bir bahanesi yoktu. O da kendisine verilen imkanların hakkını veriyor başarılı bir öğrenci olarak okul hayatını devam ettiriyordu.

Öğretmenleri nisan ayında teslim edilmek üzere proje ödevleri dağıtıyordu. Sıra Batuhan'a geldiğinde Öğretmen Salih Bey, Batuhan'la Vedat'ın beraber bir dergi hazırlamalarını istediğini söyledi. Derginin konusunu ve içeriğini kendileri belirleyecekler, yararlandıkları kaynakları mutlaka belirteceklerdi. Batuhan itiraz etti. Vedat'la çalışmak istemiyordu. Vedat sınıfın en dağınık, en yaramaz, en sorumsuz öğrencisiydi. İtiraz etti ancak öğretmeni kabul etmedi. Batuhan uzun uzun düşündü, dergiyi beraber hazırlamaları gerekiyordu. Sadece kendisi hazırlasa Vedat da onunla aynı notu alacaktı. Vedat'la beraber hazırlasa Vedat hangi konuda dergi yapabiliyordu ki! Oturup konuşmaya karar verdi. Vedat, ödevle çok ilgili değildi. Batuhan Vedat'ın en çok futboldan bahsettiğini fark edince dergiyi futbolla ilgili hazırlamaya karar verdiler. Vedat futbolla ilgili o kadar değişik bilgiler veriyordu ki Batuhan bile şaşırıp kaldı. Batuhan'a bu bilgileri düzgünce dergiye yerleştirmek ve resimlemek kaldı.

İçindekiler ve kaynakça bölümünü de ekleyip ödevi tamamladıklarında artık çok iyi bir iş çıkarmakla beraber çok iyi bir dostluk da kurmuş oldular. Batuhan arkadaşlarını hor görme huyundan, Vedat'da dağınık ve tembellikten kurtulmuştu.

1. Aşağıdaki kelimelerin eş veya zıt anlamlılarını bulalım.

Eş Anlamlısı		
Titiz	→	
Yaramaz	→	
İmkan	→	

Zıt Anlamlısı		
Tembel	→	
Başarılı	→	
Sorumsuz	→	

2. Aşağıdaki verilen soruları metne göre cevaplayalım.

1. Batuhan'ın özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?
 Tembel Titiz Çalışkan
2. Öğretmen Salih Bey'in verdiği ödev ne zaman teslim edilecekti?
 Mart ayında Nisan ayında Mayıs ayında
3. Batuhan neden Vedat'la çalışmak istemiyor?
 Tek başına çalışmayı sevdiği için Vedat çok fazla konuştuğu için
 Vedat'ın sorumsuz, tembel olduğunu düşündüğü için
4. Batuhan ve Vedat hangi konuda dergi hazırlamaya karar veriyor?
 Okul Basketbol Futbol
5. Dergiyi hazırlarken en çok bilgiyi kim veriyor?
 Vedat Batuhan Öğretmen Salih Bey
6. Öğretmen Salih Bey ödevi hazırlarken hangi bölümleri unutmamalarını istiyor?
 İçindekiler-resim İçindekiler-kaynakça Kaynakça-resim

3. Aşağıda bir ödev hazırlanırken yapılacaklar aşama aşama karışık olarak verilmiştir. Verilen aşamaları oluş sırasına göre numaralandıralım.

☐	Araştırmalar not alınır, güzelce kaydedilir.
☐	Yazı yazılırken, giriş-gelişme-sonuç bölümleri belirlenir.
☐	Ödevin konusu belirlenir.
☐	Hazırlanan araştırmanın bölümlerine göre içindekiler bölümü yapılır.
☐	Kaydedilen araştırmalar giriş-gelişme-sonuç bölümlerinde kullanılmak üzere sınıflandırılır.
☐	Yararlanılan kaynaklar, kaynakça bölümünde gösterilerek ödev bitirilir.
☐	Belirlenen konu ile ilgili araştırma yapılır.
☐	Yazıya uygun başlık atılır.

Okuma Anlama

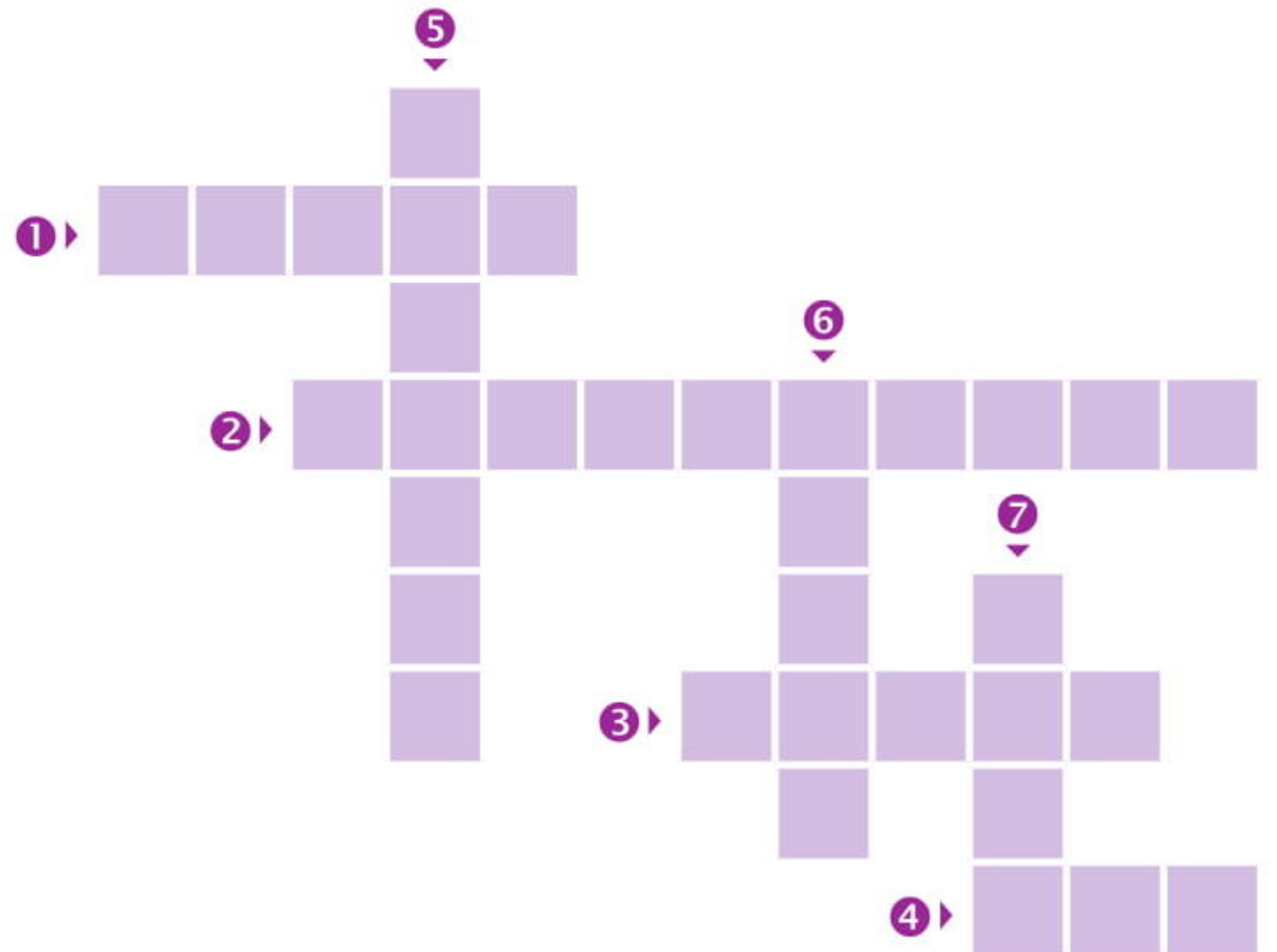
Teknoloji bağımlılarının zamana önem vermesini bir türlü anlayamam. Hem o kadar zamanı hiç işine yaramayacak bir oyunda ya da sanal gezintide harcar hem de "Zaman çok değerli" der.

Çok büyük bir çelişki. Ailesine arkadaşlarına, dostlarına vakit ayıramayan onlarla bir kahve içimlik zamanı geçiremeyenler saatlerini telefon ya da bilgisayar başında geçirebiliyor.

Teknolojiyle uğraşan insanların bir diğer hatası da Türkçe'yi düzgün kullanmamaları. Türkçe'de bulunan sesli harfleri sanki gereksizlermiş gibi atıyorlar. Sonra da yazdıkları şeyleri anlamamızı bekliyorlar. Kelimeler birbirine karışıyor. Bir de Türkçesi varken yabancı kelimeleri kullanmaları iyice kötü oluyor. Bilgisayar varken "computer", fare demek varken "mouse" demeleri insanın aklını daha da karıştırıyor. Bazen "slm" ya da "mrb" yazan insanlara "ne demek istiyorsun, anlamıyorum" demek istiyorum. Sanki iki sesli harf kullansa bana verdiği değer daha da artacak gibi geliyor. Konuşmalarımızda ya da yazımızda karşımızdakine verdiğimiz değer kadar özen gösteririz. Ellerinde tuttıkları telefonlarla yanımızda oturmalarına rağmen yanımızda olmayan teknoloji bağımlılarıyla nasıl anlaşacağız hiç bilmiyorum.

1. Aşağıdaki bulmacayı metindeki sözcüklerden yararlanarak çözelim.

- 1 Kimi kez, kimi zaman
- 2 Belirli komutlara göre veri işleyen ve depolayan bir makine
- 3 Bir işin geçmekte olduğu süre.
- 4 Bir bağlaç
- 5 Çelişme, birbirini tutmama
- 6 Gerçekte var olmayan, zihinde tasarlanan
- 7 Yanılma, yanılğı

2. Aşağıda verilen kelimelerden bu metinle ilgili olanlarını boyayalım.

teknoloji	okul	zaman	elbise
balkon	telefon	Türkçe	lamba

3. Aşağıdaki cümleleri inceleyelim. Metne göre doğru olanlara "✓" işareti koyalım.

- Teknoloji bağımlıları zamana önem vermezler.
 - Türkçe kelimeleri kullanmak zorunda değiliz.
 - Teknoloji bağımlıları kelimeleri yazarken çok dikkatlidirler.
 - Karşımızdaki kelimeleri düzgün yazmazsa kendimizi değersiz hissedebiliriz.
 - Türkçe kelimeler yerine yabancı kelimeleri kullanmak daha iyidir.
 - Teknoloji bağımlıları zamanlarının çoğunu sanal alemde harcarlar.
 - Telefonda yazışırken sesli harfleri atmak iyi bir şeydir.
 - Teknoloji bağımlılarının en az bir kahve içimlik zamanları olmadığı için yakınlarına zaman ayıramıyorlar.
4. İlkokuldan mezun olduğumuzu düşünerek verdiğimiz bir kutlama yemeğine katılmaları için arkadaşlarımıza bir davetiye yazalım.

Değerli Velilerimiz;

23.05.2018 tarihinde yapılacak olan Hun Ortaokulu öğretmen ve öğrencileri olarak hazırlamış olduğumuz yıl sonu tiyatro etkinliğimize teşriflerinizi bekleriz.

Okul Müdürü
Ali GÜNEY

Öğrendiklerimizi Pekiştirelim - 13

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "abartı" anlamı vardır?

- A. Dağlar gibi çamaşır birikmiş.
B. Küçük olduğundan bunları anlayamazsın.
C. Sen mi bana söz geçireceksin?

2. ★ Dünyalar kadar ödevim var. → abartma

■ Bu kadar ödevi kim yapacak? → küçümseme

● Ödevini yaparsan oynayabilirsin. → şart

Yukarıdaki cümleleri anlam bakımından eşleştirirsek hangisi doğru olmaz?

- A. ★ B. ■ C. ●

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisi hayali ürünler içermez?

- A. Külkedisi balkabağından arabasına binerek baloya gitmiş.
B. Nasreddin Hoca pazarda hindisini satmaya çalışmış.
C. Keloğlan Kaf Dağı'ndaki tüyü bulmak için yola koyulmuş.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "başkasından duyulma" anlamı vardır?

- A. Kırtasiyeden kalem, defter, kitap aldım.
B. Okula gidemedim çünkü karnım ağrıyordu.
C. Okula gitmediğini kardeşinden öğrendim.

5. "Seninle de hiç konuşmayacağım." cümlesi anlatılan aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Bugün seninle konuşmayacağım.
B. Başkaları ile de küstüm ve konuşmuyorum.
C. Dün konuştuğularım bugün konuşmuyorum.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisi soru anlamı taşımaz?

- A. Tatilde Ankara'ya gidecek mi bilmiyorum.
B. Tatilde Ankara'ya mı gidecek.
C. Tatilde neden Ankara'ya gidecek.

7. "Gönülsüz yenen aş ya karın ağrıtır ya baş." sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Sevmediğin yemeği yeme.
- B. Başın ağrıyorsa karın da ağrır.
- C. Gönülsüz yapılan iş kötü sonuç verir.

8.

Karınca güvercine yardım etmek için canını tehlikeye atmış.

cümlesinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A. Karınca güvercine yardım etmeye çalışmış.
- B. Karınca güvercini kurtarmış.
- C. Karıncanın canı tehlikeye girmiş.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir şeyin tanımı yapılmıştır?

- A. Nüfus cüzdanı kişi doğduğunda verilir.
- B. Nüfus cüzdanı olmayan kişinin sosyal hakları yoktur.
- C. Nüfus cüzdanı kişinin bilgilerini içeren bir belgedir.

10.★ Çocuk eğitimi çok önemlidir.

- İki dağ arasında uzanan derin bir uçurum vardır.
- Bu elbise sana hiç yakışmıyor.

Yukarıdaki cümlelerden hangisi "olumsuz" bir durumu ifade etmektedir?

- A. ★
- B. ●
- C. ■

11. "Ağlamaktan gözlerimde yaş kalmadı." cümlesinde anlatılmak istenen duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Alay
- B. Özlem
- C. Abartı

12.

Küçük elleri vardı.

Yaşı küçük olduğu için okula kabul edilmedi.

Bu küçücük boyunla sen oraya yetişemezsin.

Yukarıdaki hangi renk kutuda alay anlamı vardır?

- A. Pembe
- B. Mavi
- C. Sarı